

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра освітньої політики

Освітня програма підвищення кваліфікації
учителів фізичної культури, інструкторів із фізичної культури
Інклюзивне фізичне виховання

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №9 від 09.11.2023 р.)

Завідувачка кафедри

Христина ЧУШАК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(Протокол №9 від 30.11.2023 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

Львів – 2023

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: «Інклюзивне фізичне виховання», програма підвищення кваліфікації учителів фізичної культури та інструкторів із фізичної культури.

Розробники: Шиян Олена Іллівна, професорка кафедри освітньої політики, докторка наук з державного управління; Гургула Тетяна Володимирівна, професорка кафедри освітньої політики, доктор економічних наук; Сороколіт Наталія Стефанівна, доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка наук з фізичного виховання та спорту, доцентка, Заслужена вчителька України.

Мета: науково-методичний супровід учителів фізичної культури, інструкторів із фізичної культури з питань інклюзивної освіти: ознайомлення слухачів з поняттям, сутністю, принципами, перевагами інклюзивного фізичного виховання для учасників освітнього процесу; аналіз нормативно-програмного забезпечення інклюзивної освіти; формування професійної готовності до реалізації фізичного виховання дітей з інвалідністю через створення індивідуально-корекційних програм для дітей з особливими освітніми потребами; аналіз зарубіжного досвіду з інклюзивної освіти та виявлення передумов до запровадження інклюзивного фізичного виховання в закладах освіти України та особливостей проведення уроків фізичної культури з дітьми з особливими освітніми потребами відповідно до нозологій.

Завдання:

- сформувати у слухачів усвідомлене розуміння основоположних засад інклюзивної освіти;
- окреслити вимоги нормативного забезпечення інклюзивної освіти;
- сформувати навички розуміння переваг індивідуального підходу в інклюзивному навчанні;
- сформувати компетентності педагога, які необхідні для ефективної роботи з дітьми з інвалідністю та зі здобувачами з особливими освітніми потребами відповідно до нозологій.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок: інклюзивна освіта.

Обсяг: 15 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- **загальні:**

- ознайомлення з засадничими поняттями інклюзивного навчання: поняття про «інклюзію», сутність інклюзивного навчання, принципи та функції інклюзивного навчання, деонтологія інклюзивної освіти;
- ознайомлення з основними напрямками та перспективами розвитку інклюзивної освіти;
- оволодіння компетентностями, які необхідні для ефективної роботи зі здобувачами освіти з інвалідністю.

- **фахові:**

- оволодіння технологіями організації освітнього процесу з фізичного виховання з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами;
- оволодіння навичками створення індивідуально-корекційних програм з фізичного виховання.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (платформа Moodle, <http://194.44.202.254>).

Очікувані результати навчання:

в результаті проходження навчання вчитель:

- знає інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі;
- здійснює необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів;
- організовує освітній простір безпечно та з урахуванням освітніх потреб і можливостей учнів.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно кошторису для всіх інших категорій.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: Сертифікат.

Обсяг: 15 годин.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма навчання реалізується у дистанційному форматі: частина часу за програмою відводиться на онлайн заняття, частина самостійна робота на дистанційній платформі Moodle.

Час за робочою навчальною програмою – 15 годин

Інтеграційно - мотиваційна сесія.

Час за робочою навчальною програмою: Пр.-1

Заняття відбуваються у формі інтерактивної взаємодії зі слухачами через засоби дистанційного зв'язку та платформу Moodle

Модуль 1. Основні поняття інклюзивної освіти, вимоги законодавства, переваги інклюзивного фізичного виховання для дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 1.1. Інклюзивне навчання: сутність, принципи

Онлайн-лекція

Історія виникнення терміну «інклюзія». Його значення у сучасному освітньому процесі. Зарубіжний досвід запровадження інклюзивної освіти. Теоретико-методичні, організаційні та кадрові проблеми на шляху формування інклюзивного середовища у процесі фізичного виховання. Диференційований та індивідуальний підходи у фізичному вихованні школярів з особливими освітніми потребами.

Час за робочою навчальною програмою: Л-1

Тема 1.2. Нормативні документи у сфері інклюзивної освіти. Переваги та ризики інклюзивного фізичного виховання

Основні переваги інклюзивного навчання для всіх учасників освітнього процесу. Принципи інклюзивної освіти. Створення сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови реалізації особливих освітніх потреб учнів. Медична та соціальна моделі розуміння інвалідності чи особливих освітніх потреб. Нормативні документи у сфері інклюзивної освіти.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2

Модуль 2. Особливості адаптивного та інтегративного фізичного виховання

Тема. 2.1. Основи адаптивного фізичного виховання при ураженні зорової, слухової сенсорних систем, дитячому церебральному паралічі, при розумових вадах.

Мета, завдання адаптивного фізичного виховання з урахуванням нозологій. Засоби адаптивного фізичного виховання, особливості методики та організації занять при ураженні зорової, слухової сенсорних систем, дитячому церебральному паралічі, при розумових вадах. Диференційований та індивідуальний підхід. Особиста траєкторія розвитку та навчальних поступ дітей з інвалідністю. Оцінювання навчальної діяльності учнів.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2, Пр.-1.

Тема 2.2. Основи інтегративного фізичного виховання. Особливості проведення уроків фізичної культури для дітей, які за станом здоров'я скеровані до спеціальної медичної групи.

Нормативні вимоги розподілу учнів на медичні групи. Принципи інтегративного фізичного виховання для учнів I-III груп здоров'я. Вимоги до уроку фізичної культури у спеціальній медичній групі. Особливості методики проведення уроку фізичної культури для учнів з вадами серцево-судинної, дихальної, центральної нервової систем, при захворюваннях органів травлення, порушенні обміну речовин, порушеннях постави та травм опорно-рухового апарату.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2, Пр.-1.

Тема 2.3. Створення інклюзивного освітнього простору в умовах функціонування системи фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти

Організація та проведення різних форм занять фізичними вправами в умовах інклюзивної освіти. Розроблення індивідуальних програм з фізичного виховання для осіб з інвалідністю. Структура програми індивідуально-корекційних занять. Основні покази та протипокази до виконання фізичних вправ відповідно до нозологій учнів з особливими освітніми потребами. Засоби та методи підвищення функціонування стану сенсорних систем в умовах уроку фізичної культури. Співпраця фахівців з фізичного виховання з учасниками освітнього процесу при укладанні індивідуально-корекційних програм: медичні працівники та батьки. Практичні рекомендації щодо укладання програми.

Час за робочою навчальною програмою: Л-2, Пр.-2.

Заняття 2. Вихідне діагностування та рефлексія (практичне заняття 1 години)

Онлайн-Практичне заняття

Обговорення добрих практик. Питання відповіді.

Підсумки модуля.

Контроль за якістю засвоєння тем спецкурсу здійснюється за допомогою модульної контрольної роботи.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів.

II. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	Разом
Інтеграційно-мотиваційна сесія		1	1
Модуль 1. Основні поняття інклюзивної освіти, вимоги законодавства, переваги інклюзивного фізичного виховання для дітей з особливими освітніми потребами.	4		4
Тема 1.1. Інклюзивне навчання: сутність, принципи	2		2
Тема 1.2. Нормативні документи у сфері інклюзивної освіти. Переваги та ризики інклюзивного фізичного виховання	2		2
Модуль 2. Особливості адаптивного та інтегративного фізичного виховання	6	3	9
Тема. 2.1. Основи адаптивного фізичного виховання при ураженні зорової, слухової сенсорних систем, дитячому церебральному паралічі, при розумових вадах	2	1	3
Тема 2.2. Основи інтегративного фізичного виховання. Особливості проведення уроків фізичної культури для дітей, які за станом здоров'я скеровані до спеціальної медичної групи	2		2
Тема 2.3. Створення інклюзивного освітнього простору в умовах функціонування системи фізичного виховання в закладах загальної середньої та дошкільної освіти	2	2	4
МКР	X	X	X
Підсумки. Самооцінювання та планування подальшого професійного розвитку. Рефлексія.		1	1
ВСЬОГО:	8	7	15

Використана література:

1. Аушев С. П. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі стала реальністю. [Електронний ресурс] / Сергій Павлович Аушев // Портал інклюзивної освіти "Джерело". – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://inklyziya.blogspot.com/p/blog-page_28.html.
2. Боднар І. Проблеми залучення учнів 1-3 груп здоров'я до спільних уроків фізичної культури [Електронний ресурс] / Іванна Боднар // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2013. – № 1. – С. 36 – 44. – Режим доступу : <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/fazis/article/view/59>.
3. Боднар І. Фізична підготовленість і психоемоційний стан школярів в умовах диференційованого фізичного виховання / Боднар Іванна, Стефанишин Маркіян, Петришин Юрій // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2017. – № 3. – С. 10–13.
4. Борисенко Л.Л. Підвищення ефективності процесу фізичного виховання в умовах інклюзивної освіти / Л. Л. Борисенко // Надання освіти з особливими потребами в умовах інклюзивного освітнього простору: Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції. – Лисичанськ : ВП ЛПК ЛНУ: Лисичанськ: ТОВ «КИТ – Л», 2015. – С. 23 – 26.
5. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / [за заг. ред. Колупаєвої А. А.]. – К. : А. С. К., 2012. – 308 с.
6. Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу : Збірник за матеріалами VI Всеукр. науково-практичної конференції (12 грудня 2018 року). – Лисичанськ : ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – Лисичанськ : ФОП Чернов О. Г. – 2018. – 261 с.
7. Софій Н. З., Найда Ю. М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посіб.] / [А. А. Колупаєва, Ю. М. Найда, Н. З. Софій та ін.]; за заг. ред. Л. І. Даниленко. – К., 2007. – 128 с.
8. Приступа Є. Н. Інклюзивне фізичне виховання школярів 1–3 груп здоров'я / Приступа Є. Н., Петришин Ю. В., Боднар І. Р. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 1. – С. 62 – 67.
9. Форостян О. І. Проблеми організації уроків фізичної культури в інклюзивному класі / О. Форостян // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2018. – № 8. – С. 256–265.
10. Bodnar I. Socio-educational "portrait" of special medical group schoolchildren / Bodnar I., Andres A., Tymkovych I. // Life and movement. – 2013. – Issue 1 (3). – P. 17 – 21.
11. Health complaints and well-being complaints among secondary school children / Ivanna Bodnar, Yurii Petryshyn, Alla Solovei, Olga Rymar, Igor Lapychak, Ulyana Shevtsiv, Mariana Ripak, Marta Yaroshyk, Natalya Sorokolit // Journal of physical education and sport. – 2016. – Vol. 16, is. 3. – P. 905 – 909.